

# A német nemzetiszocialista megszállás és a náci rémuralom következményei Magyarországon

## Vészkorszak

*A nácik legelőször összeszedték és elhurcolták a zsidókat; közülünk, akik maradtunk, senki sem tiltakozott. Amikor ismét jöttek, akkor összefogdosták a kommunistákat, senki sem tiltakozott.*

*De nemsokára újra jöttek, és most már összetereletek és deportáltak minden francia hazafit, köztük az egyházi személyeket is. Amikor énértem jöttek, többé nem volt, aki tiltakozzon a városban.*

*(Egy francia kisváros katolikus plébánosának vallomása)*

Mivelhogy 2014 a holokauszt jubiláris éve, Magyarország jelenlegi igazságügyi minisztere emlékeztetett, figyelmeztetett bennünket, hogy mi magyarok is kötelesek vagyunk vállalni a felelősség ránk eső részét. A felelősség egyetemes - Európa minden országára vonatkozik; mi sem vonhatjuk ki magunkat alóla. Egyetemes abban az értelemben is, hogy akkor (és most) minden társadalmi réteget érintett. Az akkori politikai elit felelőssége azonban hovatovább a legnagyobb. Ugyanis a kormányzó politikai elit magába szippantja, egyesíti és sűríti a társadalom minden rétegében uralkodó közhangulatot, s azután tevékenységre ösztönző módon visszajuttatja a társadalomba.

## Nemzetiszocialista („náci”) háttér

Valóban, ez hogyan történhetett meg egy Magyarországon, amely szinte létezésének kezdete óta a magyar mellett sok más népet - így a zsidókat is - évszázadokon keresztül befogadta és hazát adott nekik? Hogyan történhetett meg, hogy Magyarország német megszállása után, a német és magyar nemzetiszocialistáknak (nácik-

nak) szinte máról holnapra, minden államigazgatási, közigazgatási ellenállás, és a társadalmi közvélemény ellenállása nélkül sikerült zavartalanul megszervezni a zsidók „összefogdosását”, majd azonnali deportálását a magyarországi határokon túli koncentrációs táborokba (amelyekről szinte azonnal kiderült, hogy nem munkatáborok, hanem megsemmisítő, haláltáborok)? Erre kell majd feleletet adni nemcsak egyszer, hanem talán olyan sokszor, ameddig él magyar nép a Kárpát-medencében. A felelet nem könnyű sem politikai, sem lelkiismereti vonatkozásban.

Nemcsak arról van szó, hogy Magyarország 1939-től kezdve (vagy már előbb is) Németország csatlósává vált; a versailles-i (trianoni) kapituláció mind a két államot és népet léteben veszélyeztette. Nemcsak arról van szó, hogy Magyarország gyakorlatilag már 1941 után a „sorstárs” leigázottja lett; 1944 kezdetétől pedig kiszolgáltatott gyarmata, s elvesztette minden önálló politikai akaratát s független politikai cselekvőképességét. Mindez nagyrészt igaz, s mégis magyarozatként, megindoklásként elégtelennek fog bizonyulni a holokauszt esetében. A magyar zsidók java része (talán egésze) olyan nagymértékben integrálódott a magyar kultúrába és társadalmi életbe, hogy a politikai okokra, kényszerpályára való minden hivatkozás mindig elégtelennek fog bizonyulni, azért mert az egyetlen ésszerű felelet csakis az lehet: zsidó vallású magyar emberek százezreit, magának a magyar nemzettestnek egy részét szolgáltatták ki a német náci hóhéroknak, bűnrészes magyar segítséggel.

Adolf Hitler (ma gyakran lebecsülik a hóhér politikai és szervezőképességét; örült volt, de az örültségéből rendszert csinált) politikai végrendeletében, amelyet közvetlenül öngyilkossága előtt diktált le és aláírásával látott el, zseniálisan hazudik, amikor magára vállalja a II. világhábo-

rú kirobbantásának az okait. Grandomániájában utoljára magára vállalja a teljes felelősséget (bűnözők jellemzője) azért is, amiért az évszázados német birodalmi politikai „törekvés” a felelős.

Hazudik, amikor arra hivatkozik, hogy „Ő” azért robbantotta ki a II. világháborút, hogy megsemmisítse a zsidó pénzügyi oligarchia nemzeti összeesküvését a világ ellen; tetszeleg a világmentő mártír szerepében. A német és minden nép jótévője szerepében tetszeleg még az utolsó pillanatban is (ez is minden bűnelkövetőre jellemző hivatkozás).

A történelem folyamán sohasem volt olyan méretű zsidó összeesküvés, amely a világ, akár Európa, akár egy ország, akár egy város vagy falu fejlődését meghatározta volna. S ez a megállapítás nemcsak a zsidóságra mint egészre vonatkozik, de az úgynevezett zsidó pénzügyi oligarchia történelmi lehetőségeire is. Minden gazdasági-pénzügyi tettük a többi nép politikai ellenőrzése alatt volt.

Nem is lehetett ez másként. A római birodalomnak az az imperátora, akit Titusznak hívtak (különben arról a mondásáról is nevezetes, hogy minden napját, amelyiken nem cselekedett valami jót, elveszettnek tekinti az életében) felszámolta 71-74 között a jelentéktelen kis zsidó államot. Minden létesítményét a földdel tette egyenlővé, a zsidó népeiséget pedig (hasonlóképpen, mint később a XX. században a törökök az örményeket) „szétkergette” a nagyvilágba, azzal, hogy államot, országot soha többé nem hozhatnak létre, politikával pedig nem foglalkozhatnak.

A zsidó pénzügyi oligarchia nem esküdhette össze a világ ellen a XX. században sem.

Nyugaton az angolszász WASP (White Anglo-Saxon Protestant) pénzügyi oligarchia uralkodott, amelynek alárendelte magát vagy szorosán együttműködött vele a zsidó pénzügyi oligarchia. Hitler nem merte sohasem bírálni a WASP-ot, mert meg akarta nyerni kegyeit és támogatását világhódító céljaihoz (ez volt a legnagyobb tévedése, ami a politikai elvárásai között lehetett).

Helyette a zsidó pénzügyi oligarchia összeesküvéséről fecseg, hogy elfedje a német nagytőkék történelmi felelősségét.

Keleten nem létezett zsidó pénzügyi oligarchia. A Szovjetunióban valóban a szegény zsidó munkásrétegek és értelmiségiek tömegesen

támogatták és csatlakoztak „a munkásosztály élcsapatához”, a Szovjetunió Kommunista Pártjához. A Szovjetunióban valóban nagy szerepük volt a Kommunista Pártban és a karhatalomban, a politikai rendőrségben (belügyben); az államapparátusban és a katonaságban már nem (s ezt nagyon fontos kiemelni, hiszen az igazi hatalom itt az oroszok kezében koncentrált). A zsidók a Szovjetunióban a tudomány minden területén jelen voltak. Kezdetben minden köztársaság tudományos intézeteiben és tudományos akadémiáiban aránytalanul nagy százalékban képviseltették magukat; az oroszok a zsidók előnyös helyzetét csak lassan tudták ledolgozni, s a dolgokat helyükre tenni (vagyis, ami normális, létrehozni az orosz többséget). A nagy októberi szocialista forradalmat nem a zsidók robbantották ki, hanem a német forradalmi hullám. Az viszont igaz, hogy sok zsidó töltött be vezető szerepet a forradalomban (köztük Lenin is, aki apai ágról orosz—kalmük nemes eredetű, főrangú cári tisztviselői körből származó volt, anyai ágról viszont svéd zsidó eredetű). A „forradalmárok” között sok volt a zsidó, akik világforradalomról ábrándoztak. Hitler e tekintetben is tehát hazudik. A Szovjetunió zsidói semmilyen veszélyt nem jelentettek az európai vagy a német pénzügyi oligarchia és kereskedelem számára.

A nagyorosz nacionalizmus a Szovjetunió egész története folyamán az orosz nép szemében tiszta maradt. A forradalom piszkos politikai munkáját, az iparosítás piszkos teendőit (százerek, milliók rabmunkára kényszerítését, a kolhozosítást az oroszok a zsidókra: a karhatalomra és a politikai rendőrségre bízta - őket pedig ügyesen ellenőrizték és manipulálták) - éppen ahogy századokon keresztül előbb a mongoloktól, utóbb a poroszoktól tanulták.

Minden, ami az orosz forradalomban erőszakkal párosult, az Szovjetunió történetében az orosz nép szemében „zsidó ügy”, „zsidó gazembőség”.

Hitler ezt tudta, s a Szovjetunió megszállt területén (Ukrajna, Belorusszia) nyugodt lelkiismerettel irtotta a zsidókat, s így szerzett kezdetben rokonszenvet a Kelet felé történő terjeszkedésével. Ha hazudik is, Hitler annyiban államférfinak bizonyul, hogy nem magát menti, hanem a német imperializmust, amely mindig lekészt

a világ felosztásáról és újrafelosztásáról. Ezt sem a gazdasági, sem a katonai elit nem tudta „megemésztetni”. Nem tudták megbocsátani önmaguknak azt sem, hogy már a XVIII. században lekésték a gyarmatosítás kezdeteiről, s ezért később egyre agresszívebbek lettek, úgy tűnt nekik, hogy ők maguk fogják újból megnyitni az utat a gyarmatok újrafelosztásához. Mindig elhanyagolták azt a lényegbevágó tényezőt, hogy Németországnak nagyon rossz geostratégiai helyzete van ahhoz, hogy bármikor is gyarmathatalom, gyarmatbirodalom legyen. Amikor ez végre világossá vált előttük, már késő volt, csak Kelet felé lehetett volna terjeszkedni. Ennek a gondolata azonban egyenlő volt a tiszta fantáziával. Akármilyen gyengének tűnt és gyenge is volt (és mai is az) a Szovjetunió, több okból is lehetetlenség lett volna legyőzni.

Az USA ugyanis már a XIX. század végén, a XX. század elején pedig végképpen eldöntötte, hogy a műszaki fejlesztés területén (s nem a gyarmatok kirablása útján, mint ahogyan azt Franciaország, Hollandia, Belgium, Spanyolország és Portugália tették) lesz elsőszámú világhatalom és meg fogja előzni a brit birodalmat is. Az USA felfigyelt arra, hogy a műszaki fejlesztés tekintetében Németország az igazi ellenfele, amely élre tör. Az USA mint potenciális világhatalom ezt nem engedhette volna meg soha Németországnak. Anglia sem azért utasította el az állandóan tálcán felkínált szövetséget Németország részéről, mert különben is még nyertes pozícióban volt (s miután megszabadult az USA-tól mint gyarmattól, továbbra is mindig számíthatott a védelmére és segítségére).

Következésképpen a Nyugat sohasem engedte volna meg Németországnak, hogy nyertes pozícióba kerüljön a Szovjetunióval szemben. Arra viszont számított, hogy Oroszország gazdaságilag gyenge marad, és nem képez konkurenciát a világpiacon.

Ha jól megnézzük a dolgokat, az amerikaiak száz év távlatában helyesen mérték fel a helyzetet: Oroszország a mai napig gazdasági szempontból messze az USA mögött van. Oroszország politikai és katonai nagyhatalom, de erejét nem használhatja az atomkorszakban (hacsak nem akar öngyilkos, nemzetvesztő politikát folytatni).

A nagyhatalmak végjátékában mindenki jól számított, kivéve Németországot. Hitler végrendelete, hogy a zsidó összeesküvés miatt vesztett a germán árja faj, az „Übermensch” német nép, olyan marhaság, mint az a jóslata, hogy a jövőben is fennáll a zsidó összeesküvés veszélye. A német nacionálszocialisták előtt titok maradt, hogy Németország miért nem lehet politikai nagyhatalom, s ezért próbálták meg a lelegehetőbb utat a legkegyetlenebb emberirtó módon. A holokauszt ennek csak a része.

### A német nacionalista (náci) „totális háború” az emberiség ellen

A német gazdaság műszaki fejlesztése tudományos alapokon (akarva-akaratlanul a marxi tanítást sajátították el és a nácizmus szolgálatába állították) megállíthatatlan és rendíthetetlen súllyal nehezedett a közvéleményre; megállás nélkül kereste a legagresszívebb politikai képviselőt. Meg is lelte a náciokban. Nem volt könnyű nekik a politikai hatalom közelébe férkőzni, de nem is túl nehéz. Az I. világháború végeztével a versailles-i békekötés az egész német népet (s nemcsak a katonai és politikai elitet) meggyalázta.

A náci, Hitlerrel az élükön, parlamenti választások útján kerültek hatalomra. Attól kezdve Németország párosította a realist az irreálissal és elindult a katonai kalandok útján. Az világos volt előttük, hogy ehhez csak Németország gazdasági potenciálja nem elég (ez volt a realitás).

Úgy tűnt, azonban, hogy megszerezhetik egész Nyugat-Európa gazdasági erőforrásait és egész katonai potenciálját. Ez is reálisnak tűnt, mert olyan nagyok voltak az érdekellentétek az európai országok között, hogy mindegyik külön-külön (szövetséges nélkül) könnyen volt meghódítható és leigázható. De csak annak látszott, mert már a kezdetekkor irreális hibák csúsztak a számításba, amelyek kiszolgáltatták Németországot a katonai kalandoroknak. (Az akkor elkövetett hibák máig tartó hatásúak: Németország akármilyen gazdasági nagyhatalommá nőne is ki magát, soha többé nem lehet már politikai nagyhatalom.)

Aki hódítani akar, ezt nem teheti meg országokat, államokat, népeket, társadalmi rétegeket egyesítő ideológia nélkül. A “náci” ilyen ideoló-

giát képtelenek voltak "kieszelni". A meghódított és leigázott európai népekben már volt annyi demokratikus politikai hagyomány, amely nem hitt a *Völkischer Beobachter* (magyarul: *Népi Figyelő*, a *Nemzetiszocialista Német Munkáspárt* hivatalos lapja) meséinek, mitológiájának és propagandájának. Minden leigázott nép nyelvén a zsidó pénzügyi oligarchia összeesküvéséről és a zsidó nép alsóbbrendűségéről harsogtak ezek a lapok.

Hitler fantasztikus elképzeléséhez, hogy lehetséges egész Európa gazdasági potenciálját megkaparintani, majd a német hadiipar és katonai gépezet szolgálatába állítani s így megindulni Kelet meghódítására, nem létezett elég „tág” ideológiai alap. Egyre valószínűtlenebbnek tűnt, hogy van zsidó összeesküvés. Viszont kezdett nagyon is valószínűnek tűnni, hogy a német imperializmus terjeszkedéséről van szó Nyugaton. Ami kezdetben mesének tűnt a „német élettér” kibővítéséről, hamarosan reális értelmet kapott Nyugaton és Keleten is.

Először lett világos, hogy Hitler a *Mein Kampf*-ban nem beszél üresbe; a német nagytökések helyett beszél! Óhajukhoz Hitler mit adott hozzá? A *Mein Kampf*-ban ez tisztán látható: ősi európai államok megsemmisítését, ősi európai népek teljes kiirtását, kiéheztetését, elüldözését a szülőföldről, legjobb esetben leigázását és rab-szolgasorsba kényszerítését.

Egész népek kiéheztetéssel történő kiirtása és a holokauszt között nincs különbség. E kettő gyűjtőneve genocídium - népek gyökerestől történő megsemmisítése.

A náci olyan dologba kezdtek, amit még az igen agresszív akkori birodalmak sem tudtak támogatni (még a Szovjetunió feláldozásának az árán sem). Senkinek sem fűződött érdeke ahhoz, hogy Németország elsőszámú nagyhatalommá, világhatalommá váljon a Föld szárazulatain az eurázsiai térségben.

Hitler a *Mein Kampf*-ban a német népen kívül a világnak semmit sem kínált, holott világhatalomra tört. Ilyen hibába nem esett egyetlen birodalmi törekvés sem a múltban, Hitler egy tiszta német (germán) fajt (amely nem keveredhet más fajokkal) helyezett egy tiszta német élettérbe (Lebensraum), amely örökös harcban van a világ többi részével, hogy bizonyítsa életrevalóságát és meghódítsa a világot.

A britek és az amerikaiak gyarmatosító politikájukban hovatovább gyakorlatiasabbak voltak, s ezért világhatalmuk a mai napig kétségbevonhatatlan és megingathatatlan, ideológiájuk egyesítő, vonzó, elfogadott és képes az állandó megújulásra.

Hasonlóképpen a franciák és portugálok is otthon érzik magukat a gyarmataikon, mint „jó” gyarmattartók, a helyi lakosság részéről is teljesen elfogadottak. Az uralkodó elitek keverednek egymással.

Nyugat és Kelet számára a német „Lebensraum” fantáziája teljesen elfogadhatatlan volt. Létezett azonban még valami, ami a hitleri ideológiával szemben hallgatólagosan egyesítette a II. világháború szövetséges erőit a „nácikkal” szemben.

Ez nem volt más, mint a győztesek örökös éhsége a hadizsákmányra, a döngkeselyű természet.

Bár sem a Nyugat, sem a Kelet nem hitt a zsidóösszeesküvés meséjében. Végére is jól tudták (ki, ha nem ők), hogy kinek a kezében van a politikai hatalom, mégis hagyták a náciakat, hogy a zsidógyűlölet és antiszemitizmus kidühöngje magát, beleértve a holokausztot is.

A Nyugat és Kelet uralkodó politikai elitjének, a hírszerzésnek és állami vezetőknek pontos információik voltak már a II. világháború kezdetétől arról, hogy a náci a zsidókat meg fogják semmisíteni. Ez különben abból is következett, hogy a náci a németeket kinevezték Übermenscheknek, a zsidókat meg alsóbbrendű, kiirtásra ítélt „fajnak”. Nem is titkolták. Hitlertől ered az a gondolat, hogy a zsidók mind kozmopoliták és pacifisták - s ezért eleve hazaárulók, vagy hazaárulók lehetnek (!). A zsidók a nemzeti kultúra rombolói. A zsidók minden értékrend és különösen az erkölcsi értékek és erények tagadói. Már a *Mein Kampf* tele van arra vonatkozó utalással, hogy ezért a zsidóknak „bűnhődniük” kell; meg kell tőlük szabadulni. Hitler később ezt a feladatot (szervezést és végrehajtást) az SS-re (*Schutzstaffel* - védőosztag), a Waffen SS-re (fegyveres védőosztag), a halálfejes SS-re – az állami titkosrendőrség (*Geheime Staatspolizei* - *Gestapo*) IV. B.4. részlegére bízta, amelynek élén Adolf Eichmann állt. A zsidóktól való megszabadulás nemcsak Németország, de egész

Európa területére vonatkozóan volt a végső cél, és ez a náci program az Endlösung (végső megoldás) fedőnevet kapta. A zsidókat meg kell semmisíteni, mert arra sem érdemesek, hogy a német, germán árja nép rabszolgái legyenek.

Mivel az egész XX. század a vad, elvakult nacionalizmus dühöngéséről, a hazaárulás hisztériájáról szól szinte minden európai állami politikában, valószínű, hogy ezért nézték tétlenül a nácik által szervezett zsidóirtást.

A világtörténelemben nem volt példa arra, hogy egy állami szervet kifejezetten azzal a céllal hozzanak létre, hogy megszervezze és végrehajtsa emberek millióinak a megsemmisítését, államilag titkosított és elfogadott terv szerint.

Mivelhogy világbirodalmi törekvésük volt, ezért a nácik jogot formáltak arra, hogy nemcsak Németország területén, de az általuk megszállt területeken is „zsidótlánítsanak”. A csatlós államok, mint például, Szerbia önként gyilkolták le a zsidókat, nem is várva német parancsra, sőt, Hitlernek büszkén jelentették, hogy náluk ez előbb befejeződött, mint magában Németországban. Finnországot kivéve egész Európában „zsidótlánítottak”, mert ez annyit jelentett, hogy ezáltal megszabadulnak a „hazaárulástól”.

Dicsőség volt nem németként is segíteni a különleges (Einsatzgruppe – bevetési csoport) német alakulatokat a zsidóirtásban, mind Nyugat-, mind Kelet-Európa megszállt területein.

Ilyen módon csaknem 6 millió zsidót égettek el és mészároltak le. Ahol csak megjelentek, megtörtént a zsidótlánítás. (Pedig a zsidók a „magas” politikának még csak a közelébe sem férhettek; még ott sem, ahol úgy tűnt, hogy van közük hozzá, és ők irányítják, mint például a Szovjetunióban. Ha akartak volna, akkor sem lehettek volna hazaárulók - különösen nem mint közösség).

A zsidóirtást csaknem teljesen sikerült véghezvinni Európában. A számok borzasztóak. Ha azonban tudatosodik bennünk az, hogy a II. világháborúnak 60 millió emberáldozata van, úgy a holokauszt csak egy vonatkozása annak az általános népiirtásnak, amelyet a nacionálsocializmustól elvakult hóhérok végeztek (éppen úgy, ahogy vallotta az a francia lelkész, akit idézek). A nácik mindenkinek megtervezték a halálát: égetéssel, éheztetéssel, golyóval, akasztással, vízbefojtással, halálra dolgoztatással, tifuszjárvány, kolera

és más járvány által stb. Mindent tömegméretekben! Uralmuk nem volt más, mint a sötét középkor.

A náciizmus lényege abban a gondolatban és gyakorlatban van, hogy úgy kell életteret teremteni, hogy a környező népeket ki kell irtani, függetlenül attól, hogy kicsodák és micsodák, nemzetiségre, világnézeti különbségre való tekintet nélkül. Ebben az értelemben a zsidók csak sors társai (és nem előjogosítottjai!) a háború többi emberáldozatának; a más nemzetiségű és világnézetű áldozatok pedig sors társai a zsidóknak. A mártírságban nincs privilégium.

A holokauszt sajátossága abban van, hogy a védekezésnek a legkisebb lehetőségét is megvonták a zsidó mártiroktól.

Churchill, Sztálin, Rooseveltt - Tito is - tudtak a zsidóirtásról, de hagyták, hogy a nácik elvégezzék és befejezzék a gonosz szándék beteljesülését. Közülük mindegyiknek megvolt a titkos, rejtegetni való számígtatása. Például Tito a zsidó vagyonnal akarta kielégíteni az őt támogató partizánokat, és így tovább a többi esetében is.

Titkos, rejtegetni való szándék vagy elvárás ezer vonatkozásban létezett a győzteseknél. Mindegyik győztesnek azon járt az esze, hogyan járhat túl a másik győztes eszén.

Nulla salus bello (nincs öröm a háborúban) - mondja a latin közmondás. Sem akkor, sem most nem számított nagy tétnek a holokauszt egyik részről sem a szövetségesek között. A zsidóirtást hallgatólagosan elfogadták mint tényt; a háború kollaterális velejáróját. A zsidóirtás a hallgatás összeesküvésének, s nem a cselekvők tenni akarásának a ténye. Nem lehet okolni külön az egyik szövetségest sem; vagy mindegyiket, vagy egyiket sem.

A kommunisták arról beszéltek, hogy a „burzsujokkal számolnak le”, ehhez nekünk semmi közünk. Nyugaton gyakran minden szegény zsidóban veszélyes világforradalmárt láttak, aki lázad a tőkés rend ellen; tehát a sorsát megérdemli.

Szánalmas!

Ha a történelem főszereplői el is veszítik a józan eszüket, nem veszítheti el az egyszerű ember, akinek van szomszédja, barátja, munkatársa, sors társa.

Csak a történelem hóhérainak van takargatni és felejtenivalójuk. Az egyszerű ember soha nem felejtethet. Ellenkezőleg. Ápolja az emlékezetet.

## A magyar zsidók deportálása

A náci vezette Német Birodalom 1944. március 19-én megszállta Magyarországot.

Hitler 1944 májusában kinevezte Edmund Weesenmayert a Német Birodalom teljhatalmú meghatalmazottjának Magyarországon. Magyarország ezáltal elvesztette állami függetlenségét; a Német Birodalom protektorátusává vált. Weesenmayernek biztosítania kellett a teljes politikai ellenőrzést Magyarország felett, s mindekelőtt a német hadsereg ellátását és biztonságát. Weesenmayer régtől fogva ismerte a magyar közállapotokat. Jelentéseiben többször is szerepelt, hogy a magyar nemzet önálló nemzeti életre alkalmatlan. Minden, ami történt Magyarországon történelmében, német ihletésre jött létre.

Weesenmayer éppen akkor érkezett Magyarországra, amikor Adolf Eichmann SS-Obersturmbannführer (alezredes) befejezte a deportálás „munkálatait” a vidéken, és távozott. Végzett a zsidók gettóba zárásával és vagyonuk elrablásával is a Reich nevében. Ebben a „munkában” segítségére volt a magyar csendőrség. A magyar csendőrség segítségével megkezdték a vidéki zsidók deportálását, s bármilyen hihetetlen, egy hónap alatt - május 9-éig - be is fejezték. Ezen a napon jelentést küldtek Hitlernek, amelyben közlik vele, hogy idáig 437 402 zsidót deportáltak a vidékről. Most van előkészületben a budapesti zsidók deportálása. Már mind gettóban vannak és várnak a deportálásra.

S ekkor váratlan esemény történt. A nyugati szövetségesek május kilencedikén (és nem a „deportálási munka” kezdetén) a Vatikánon és a történelmi egyházak képviselőin keresztül Horthy tudtára adták, hogyha nem állítja le a deportálást, a háború után háborús bűnösként fog ülni a vádlottak padján. Ekkor csodálatos módon Horthy leállította a további deportálást, azzal, hogy néhány honvédelmalakulatot a fővárosba rendelt a védelmükre.

Állapítsuk meg tehát Weesenmayer szempontjából a deportálásról a következőt: ott, ahol minden német kezdeményezésre történik, nincs magyar politikai felelősség. Csakhogy, amint látjuk, nem történt éppen minden német kezdeményezésre. Való igaz, hogy 1867 után sem lett Magyarország külpolitikája teljesen független, sőt mi több, más területen is osztrák-német gyar-

mat maradt. Ha időről időre mégis megkísérelt önálló döntést hozni, azt elszabotálta a Magyar Királyság államapparátusa, amelyben ottmaradtak túlsúlyban a németek, német eredetű, német származású szakemberek, akik a német érdekekhez igazították a magyar döntéshozatalt.

Akkor hát hol a magyar felelősség a zsidók deportálásában? Van magyar felelősség!

Magyarországnak 1920 után megvolt a szuverenitása. Bármennyire is lekötöztette volt a Német Birodalomnak az első és a második bécsi döntés után. Bármennyire is rabja volt a határrevíziós politikában, létezett szuverenitása.

A magyar politikai elit befolyásolhatta a magyar társadalmi viszonyokat; normákat, követelményeket állított fel velük szemben; törvényeket, rendeleteket, határozatokat, jogszabályokat fogadott el, és állami akarattal megkövetelte betartásukat és megtartásukat.

Magyarország tagja volt az akkori nemzetközi szervezeteknek.

Magyarország valóban nem volt nemzetiszocialista politikai rendszerű, totalitárius államberendezésű ország, de egyetlen kormánya sem volt mentes az antiszemitizmustól 1918 és 1945 között. Mint mindjárt látni fogjuk, kezdetben az antiszemitizmus nem veszélyeztette a zsidóságot léteiben. Az antiszemitizmus azonban állandóan erősödött azáltal, hogy Magyarország a németekkel együtt sodródott a nemzeti katasztrófa felé.

Végül minden politikai, társadalmi, erkölcsi, államszervezési, karhatalmi, katonai akadály többé nem létezett, ledőlt, eltűnt magyar részről a genocídiummal szembeni ellenállás. Ez semmiféleképpen nem alakult volna így, ha az egyes kormányok nem veszik be azt a mesét a zsidók nemzetközi összeesküvéséről a nemzeti érdekek ellen.

A magyar államnak, mint minden államnak, rendelkezésére álltak olyan eszközök, amelyekkel részben ellen tudott volna állni a náci nyomásnak, és nagymértékben mérsékelhette volna a genocídium méreteit. Bár félféudális eszmiségű és rangkórságtól szenvedő, arisztokratikus jobboldali politikát folytatott, megvolt a lehetősége, hogy jobban támaszkodjon a magyar társadalom szélesebb rétegeinek a segítségére. Ezeket a lehetőségeket a jó államfők általában

észreveszik éppen akkor, amikor a nemzeti érdekek nagy veszélyben vannak, nem húzódoznak az alkalmazásuktól. Magyarország esetében ez, sajnos, nem így történt.

Ahogy nem titkolta Hitler, ugyanúgy nem titkolta Vitéz Nagybányai Horthy Miklós sem, hogy zsidógyűlölő. (Erről, különben, elsősorban a tettei tanúskodnak.)

(Az amerikaiak több mint 50 háborús bűnöst fogtak el közvetlenül a II. világháború után. Nürnbergbe szállították őket, ahol 12 felett a nemzetközi bíróság ítélkezett. Horthy, a korára való tekintettel, mint tanú jelent meg a bíróságon.)

1. Az első nem kimondottan zsidóellenes törvény (az 1920. évi XXV. tc.) *numerus clausus* néven vált hírhedtté. A zsidók ellen irányult, bár nem említette őket. A törvény szerint „minden faj” csak az összlakosságban megállapított százalékarányban iratkozhatott be és tanulhatott a főiskolákon és az egyetemeken.

Az idegen fajúaknak hűségesküt kellett tenni, a magyaroknak nem (különben szinte nem is volt munkás-parasztszármazású egyetemista; a magyar nemzethez tartozók a gazdag földbirtokos és tőkés családokból kerültek ki: még csak egy intézkedés sem született arra vonatkozóan, hogy ez az arány „a magyar nemzetben” megváltozzon). Magyarország megindult egy meg nem engedett úton.

2. Első zsidótörvény néven lett ismert a XV. törvénycikk, 1938-ban fogadták el.

Ez a törvény már leplezetlenül zsidóellenes volt, 20%-ban állapította meg a zsidók arányát az értelmiségi foglalkozásokban. A zsidó értelmiség, a szellemi tőke egy része elhagyta az országot.

3. 1939-ben elfogadták a IV. törvénycikket az Országgházban.

Ez a törvény 6 százalékban állapította meg a zsidó vállalkozók és foglalkozók maximális arányát az összes százalékában, zsidó nem lehetett állami tisztviselő (semmilyen állami szinten; sem városban, sem falun!), nem lehetett állami köztestület tagja, nem dolgozhatott közintézményben, közüzemben; 1943-ig minden zsidó tanárt a népiskoláktól az egyetemig fokozatosan nyugdíjazni kellett, mert az iskolákban, az egyetemeken többé nem dolgozhatott zsidó. Zsidó nem lehetett igazgató művelődési intézményben, lapkiadó és könyvkiadó vállalatban. Miután lemondott a tudó-

mányos utánpótlás egy részéről, Magyarország szélnek eresztette, emigrációba küldte a tudományos és szakember-potenciáljának a már dolgozó, aktív, termelő részét is.

Horthy minden esetben kétszer is visszadobhatta volna mindegyik törvénytervezetet az Országgház elé. Követelhetette volna a kiigazítását, de nem tette.

A törvény a józan ész szégyene volt. Az ipari és gazdasági fejlődést középkori kórákás alá temette, ami alól az ország csak évtizedek után tudott - ha tudott? - kimászni. (Ma is nélkülözhetetlenek lennének ezek a tudósok, művészek, értelmiségiek, vállalkozók. Hiányzik sok olyan szakember, akik akkor távoztak el Magyarországról.) Aligha hoztak egy országban ennél nemzetvesztőbb törvényt. Aláásta a magyar gazdaság különben is ingatag alapjait és nemzetközi tudományos-szakmai és gazdasági kapcsolatait.

4. Következett az 1941-ben elfogadott XV. tc. A törvényalkotás Magyarországon nagy múltra tekint vissza. Valamennyi országban a törvények leginkább az uralkodó osztály érdekeit védtek.

Ez a törvény azonban a magyar törvényalkotás szégyene volt.

Ez a törvény meghatározta hitvallástól függetlenül (!), hogy ki a zsidó; zsidó az, akinek a négy nagyszülője közül kettő zsidó volt. A törvény megtiltotta a zsidók és nem zsidók közötti házasságkötést. És ugyanígy a nemi kapcsolatot zsidó és nem zsidó között. Ezt a bűncselekményt háromévi fegyházzal és a munkahely elvesztésével büntették. A törvény telis-tele volt hasonló marhaságokkal. A törvényt nem egy Országgház, hanem a magyar Ku-Klux-Klan alkotta. Csakhogy az USA, ha nem is gyógyult ki az antiszemitizusból a mindennapi élet szintjén, politikai szinten volt ereje megsemmisíteni a zsidógyűlölő Ku-Klux-Klan működését. A magyar Ku-Klux-Klan megpecsételte Magyarország jövőjét a II. világháború után.

Úgy magyarazzák, hogy Horthy ezeket a törvényeket azért fogadta el, mert a határrevizionista „mindent vissza, amit Trianonban elvettek” politika rabja volt; német nyomás alatt volt; Habsburg-hű volt; foglyul ejtették a náci, akiket utált, de mást nem tehetett stb.

Az igazság az, hogy Magyarországnak még a náci terror alatt is volt valamennyi politikai akarat-

ereje, hogy kimutassa állami szuverenitását. Az a különben szintén antiszemita, de „nyugatbarát” Kállay Miklós magyar miniszterelnök (aki a zsidók által birtokolt földtulajdon felső határát 250 hektárban állapította meg) megérezte a nemzeti katasztrófaveszélyt. Mindenkinél előbb - már 1942 októberében - megtagadta a náci követelését.

A náci ultimátumban követelték Magyarországtól (a bécsi határrevíziós döntések ellenszolgáltatásaként!), hogy Magyarország azonnal adjon 300 000 zsidó (!) munkaerőt (meghatározták, hogy a munkaerő „zsidófajú” legyen).

Követelték, hogy a zsidókat zárják gettóba és viseljenek sárga csillagot.

Kállay Miklós ezt megtagadta. A németek sztálingrádi veresége még nem látszott: Kállaynak mégis elég volt, hogy a moszkvai vereségből-megtorpanásból kikövetkeztesse, hogy a náci a háborút elvesztették. Ezért értékesnek tartotta a „maradék” magyar szuverenitást is, és ellentmondott a nácioknak.

Hogy még egy „nyugatbarát” miniszterelnök Magyarországon még csak véletlenül se jelenjen meg többé, a náci megszállták Magyarországot.

Ha nem szállják meg Magyarországot, valószínűsíthető, hogy a magyar zsidóság megmenekül a Soától (a zsidók a holokausztra a Soá héber eredetű szót használják), de mérhetetlen szenvedések árán. Nem tudjuk. Lehet, hogy igen, lehet, hogy nem. Kellett volna még egy miniszterelnök, aki tiszteli a magyar államiságot, és nemet tud, mer mondani.

Nem tudjuk, mert a történelemben nem érdemes találgatni. Különösen nem egy olyan ország történelmében, mint Magyarország, amelynek a kormányzója Vitéz Nagybányai Horthy Miklós volt.

Horthy Miklós 1946 szeptemberében egy svájci újságírónak interjút adott. Az interjúban bevallja, hogy sohasem csapta volna be Hitlert, Hitlerrel szemben lovagias magatartású, szavartó szövetséges volt.

Amilyen kormányzó urunk volt, ahhoz képest ítélkeztek felettünk a győztesek Párizsban (szigorúbban, mint Trianonban; meghagyták a Csonka-Magyarországot és ráerőszakoltak egy meddő társadalmi, gazdasági rendszert és zsákutcába vezető jogi-politikai berendezést!)

## A holokauszt után Bácskában

Én Szabadkán születtem, zsidólakta negyedben és utcában. Úgy tudom, hogy egyedüli keresztény család voltunk az utcában. Ha nem így van, akkor sem lehetett több néhány keresztény családnál. Ahogy én emlékszem, apám egy Rosenfeld vagy Rot nevezetű családnál volt egy ideig házmester és segítő mindenek. A családnak Adán és Szabadkán is volt házuk. Apám a szabadkai házukat őrizte. A család nem minden tagjára emlékszem jól. Jól emlékszem viszont arra az öreg bácsira, aki nagyon szerette a gyereket, engem is. Bármikor szívesen eljátszozott velünk. Itt megakad az emlékezetem egészen addig, amíg rémült nyüzsgés, rohangászás és ide-oda szaladgálás nem keletkezett körülöttem. Azután, talán minden nap, vagy minden másnap, az anyám engem és az öcsémet kézen fogott és elment velünk a vasúton túlra; mindig nagyon elfáradtunk a gyaloglásban. Ott egy házban, ahol nagyon sokan voltak, hol hosszabb, hol rövidebb ideig elbeszélgetett a barátnőivel és szomszédasszonyokkal, akiket én is ismertem.

Ők is, anyám is, sokat és sokszor sírtak. Csak akkor könnyebbültünk meg, mikor elindultunk haza, mert nagyon féltünk, amikor anyu sírt. Egy idő után nem mentünk többé a vasúton túlra.

A családi képek láttán emlékszem azokra a katonákra, akik vágatva jöttek lóháton. Anyám, apám, mint mások körülöttünk, lengették a fehér ágylepedőt, a katonák meg lövöldöztek a levegőbe. A képről felismerem egy civil ruhás szőke embert. Nálunk lakott. A nyakába vett bennünket, játszott velünk, beszélt hozzánk, mutogatott, mosolygott, simogatott. Kezünkbe adta fényképezőgépét. A katonák néhány napot nálunk töltek, majd elrohantak. Az orvos is. Apám azt mondta, hogy az orvos nagyon féltette anyánkat a katonáktól. A neve rá van írva a kép hátuljára: Dr. Nikolaj Mahov Murmanszkból.

Nemsokára ezután néhány régi ismerősünk jelent meg a lakásunkban. Sugdolózás, hogy a gyerekek ne értsék. Nyüzsgés-mozgás, rohangászás... Apám dobozokat adott a kezükbe. Apám mondta, hogy nem fognak tudni bemenni a házukba, mert ott már mások laknak. Utána azt mondta az apám, hogy ők holnap el fognak menni Amerikába, s velük megy Manyi is, aki hol



nálunk, hol a nagymamánál, hol a szülőben volt.

Úgy is történt. Nagyon dühösek és szomorúak voltak. Apám kikísérte őket. Többé nem láttuk őket. Nem írtak sem nekünk, sem más ismerősünknek. Anyám azt mondta, hogy nagyon hálátlanok, de nem értettem miért.

Gyerekkoromból jól emlékszem a kakastollas csendőrökre. Apám azt mondta, hogy más gyereket nem szabad bántani. Ők durván beszéltek a barátaimhoz. Pofont is kaptak tőlük. Egy közülük sok-sok pofont, pedig ő is kisgyerek volt, mint én. Én nem kaptam.

Emlékszem egy tisztre, aki szemem láttára egy katonát rugdosott, taposott a sárba. Mikor abbahagyta, a többiek, akik ott álltak, azt mondták, hogy az egyik szemét a csizma kirúgta.

A tiszt nevére még mindig emlékszem, de nem mondom még ma sem senkinek. Nem szabad. Amíg távol volt a családjától, mert kiparancsolták az orosz frontra (így mondta az apámnak), apámra bízta megőrzésre a feleségét és gyerekeit is. Ők a mellettünk lévő házban laktak. Amikor visszajött, családotul gyorsan távozott.

Többé nem láttuk. Nem írt nekünk. Nem tudtunk meg róla semmit. A gyerekei tiszták voltak mindig, és szép ruhában jártak.

Legrégebbi emlékem számomra is hihetetlen hogyan vártuk Horthy Miklóst a Bajai és a Halasi út kezdetén lévő téren. Én az apám karján voltam, az öcsém a nyakában. Mindenki vidám volt, és mosolygott, integetett, mi is. Ott voltunk mindnyájan, a család is, a rokonság is.

Emlékszem még a német tankokra a Népkör előtt. Csintalan és kíváncsi gyerek voltam. Fel akartunk mászni rájuk, de a katona bácsik nem engedték. Nem vertek meg bennünket, de szigorúan beszéltek. Ők is nagyon gyorsan elmentek. S emlékszem arra is, hogy minden bombázáskor szaladtam a barátaimmal oda, ahova lezuhant a bomba, és húzták elő a halottakat a téglák közül.

A többi emlékem is csúnya. Takargatom őket.

Akik jók voltak a gyerekekkel, csak azokra emlékszem szívesen ilyenek kevesen voltak az én életemben.

(Amikor lefekszem, „a fejemre húzom a takarót, hogy ne lássam” a sötétséget.)



Részlet a Művészeti anatómiából